

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Barne- og likestillingsdepartementet
Tove Friisø
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

BARNE-OG LIKESTILLINGSDEP.
Arkivkode: 323.00
Dato: 28/1-09
Saksnr: 200804119 34

Vår ref.
08/1804-2-KOF

Deres ref.
200804119-/KSSS

Dato:
26.01.2009

HØRING - FORSLAG TIL ENDRING BARNELOVEN § 30 TREDJE LEDD (FYSISK AVSTRAFFELSE AV BARN)

Likestillings- og diskrimineringsombudet viser til høringsbrev av 21 november 2008, med forslag om endring av lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barneloven). Endringsforslaget innebærer en presisering av barneloven § 30 tredje ledd slik at det kommer tydelig fram at all vold mot barn – både fysisk og psykisk – også når det skjer i oppdragelsesøyemed – er forbudt i Norge.

Likestillings- og diskrimineringsombudet anser vold i nære relasjoner som et betydelig samfunnsproblem. Volden har store negative virkninger i forhold til helse, den medfører tap for samfunnet og påfører økonomiske kostnader for den enkelte, og viktigst; volden ødelegger mange menneskers livskvalitet. Et straffende, aggressivt og voldelig oppvekstmiljø kan få den følge at volden adopteres som en del av barnas handlingsrepertoar. Slik kan volden overføres fra foreldre til barn. Nulltolleranse for vold overfor barn er et viktig og selvfølgelig virkemiddel for å redusere volden i samfunnet.

Likestillings- og diskrimineringsombudet mener at en presisering av barneloven er nyttig og nødvendig, slik at all vold mot barn blir forbudt i Norge. Det er mange grunner til at dette skal stadfestes helt eksplisitt i lovverket. Forskning viser at en ganske høy andel ungdom rapporterer at de har blitt utsatt for ulike typer av vold og overgrep i barndom og ungdom. Mossige og Stefansen (NOVA rapport 20/2007) viser blant annet i en selvrapporteringsstudie blant avgangselever i den videregående skole at 16 prosent av jentene og 14 prosent av guttene har blitt utsatt for "mild vold" fra mor. Tilsvarende tall for denne typen vold fra far var 9 prosent. Tallene viser at

problemet gjelder mange enkeltindivider. Det er også verdt å merke seg at i følge elvenes rapportering står mor for mer såkalt "mild vold" enn far. Dette funnet kan brukes som argument for at en presisering i loven vil tydeliggjøre at samfunnet ikke aksepterer noen form for vold – heller ikke den "milde" volden. Når det gjelder grov vold, rapporterer ungdommene at de har vært utsatt omtrent like mye fra mor og far. Cirka fem prosent av både jentene og guttene svarer at de har vært utsatt for ulike typer av grov vold.

Likestillings- og diskrimineringsombudet støtter departementets bekymring for signaleffekten etter at Høyesterett i 2005 kom med en uttalelse om at det ikke ville ansees som straffbart om foreldre i oppdragelsesøyemed tildeler sine barn lettere klaps. Sett i sammenheng med den relativt høye andelen av såkalt mild vold og dette signalet fra Høyesterett, kan situasjonen skape grobunn for uklarhet om hva som er akseptabel bruk av straff og maktbruk overfor barn. Likestillings- og diskrimineringsombudet ønsker ikke en slik uklar situasjon. Det skal ikke under noen omstendighet gis aksept for psykisk eller fysisk vold fra foreldre overfor barn.

Tidligere forskning viser at når det gjelder grov vold i nære relasjoner mellom voksne, er det flere menn som slår kvinner enn omvendt (Pape & Stefansen 2004). Vi vet også at mange av de menn som utøver vold, har selv vært utsatt for ulike typer vold i barndommen (Isdal 2000). Det er altså en sjanse for at det å tillate mild vold i oppdragerøyemed vil kunne øke volden mot kvinner i parforhold i neste generasjon. Likestillings- og diskrimineringsombudet vil understreke at en skjerpelse av loven vil være viktig for å hindre diskriminering av barn innenfor enkelte miljøer i Norge der såkalt mild vold brukes som et legitimt virkemiddel i oppdragelsen. For å sikre en god implementering vil vi også anbefale en målrettet foreldreveiledning knyttet til denne problematikken.

Med vennlig hilsen

Beate Gangås
likestillings- og diskrimineringsombud

Knut Oftung
rådgiver